2024/2365

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2365 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0089/2024),

A budući da je Zajedničko poduzeće za čisti vodik („Zajedničko poduzeće Clean H2”), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano u studenome 2021. u okviru programa Obzor Europa Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 ([1]) na razdoblje do 31. prosinca 2031.; budući da je Zajedničko poduzeće za čisti vodik zamijenilo i naslijedilo Zajedničko poduzeće za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za gorivne članke i vodik („Zajedničko poduzeće FCH”), koje je osnovano u svibnju 2008. u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja Uredbom Vijeća (EZ) br. 521/2008 ([2]) na razdoblje do 31. prosinca 2017. i čije je djelovanje produženo u svibnju 2014. u okviru programa Obzor 2020. Uredbom Vijeća (EU) br. 559/2014 ([3]) na razdoblje do 31. prosinca 2024. („Zajedničko poduzeće FCH 2”);

B budući da Zajedničko poduzeće Clean H2 ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području tehnologije gorivnih članaka i vodika; budući da članove osnivače čine Europska unija, koju predstavlja Komisija, te sektorsko udruženje (Hydrogen Europe) i istraživačko udruženje (Hydrogen Europe Research);

C budući da bi Zajedničko poduzeće Clean H2, kako bi se povećala transparentnost, trebalo u svojoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji objavljivati relevantne informacije o doprinosima članova na razini programa; budući da bi Zajedničko poduzeće Clean H2 za svaki program u okviru kojeg djeluje trebalo iznijeti sve relevantne informacije za svaku kategoriju člana zaključno s krajem godine, uključujući zakonske ciljne vrijednosti doprinosa utvrđene za predmetni program, iznos primljenih doprinosa i iznos pravnih obveza; predlaže da Zajedničko poduzeće Clean H2 nastavi poboljšavati transparentnost;

Upravljanje proračunom i financijama

1. konstatira da se u izvješću Revizorskog suda o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća Clean H2 za 2022. godinu („izvješće Revizorskog suda”) navodi da ona u svim relevantnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća Clean H2 na dan 31. prosinca 2022. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije; konstatira nadalje na temelju izvješća Revizorskog suda da su transakcije povezane s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

2. pozdravlja ulogu Zajedničkog poduzeća Clean H2 u podupiranju aktivnosti povezanih s istraživanjem i inovacijama u području tehnologija vodika u Europi;

3. prima na znanje da je raspoloživi proračun za 2022. ([4]) u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza ([5]) iznosio 314,3 milijuna EUR (u odnosu na 15,8 milijuna EUR 2021.), od čega je 305,8 milijuna EUR bilo za operativne aktivnosti i 8 milijuna EUR za administrativne rashode, te je u odobrenim sredstvima za plaćanje ([6]) iznosio 118,3 milijuna EUR (u odnosu na 56,2 milijuna EUR 2021.), od čega je 109,7 milijuna EUR bilo za operativne aktivnosti i 8,1 milijun EUR za administrativne rashode;

([1]) Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17.).

([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 521/2008 od 30. svibnja 2008. o osnivanju zajedničkog poduzeća za gorive ćelije i vodik (SL L 153, 12.6.2008., str. 1.).

([3]) Uredba Vijeća (EU) br. 559/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2 (SL L 169, 7.6.2014., str. 108.).

([4]) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće Clean H2 ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.

([5]) Izglasana odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila su 8,4 milijuna EUR te su naknadno izmijenjena kako bi se uključilo povećanje prihoda i rashoda povezanih s novim programom u okviru programa Obzor Europa i neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina.

([6]) Izglasana odobrena sredstva za plaćanje iznosila su 53,2 milijuna EUR, a izmjenom je taj iznos povećan, kao rezultat novog programa i kako bi se obuhvatio planirani poziv na podnošenje prijedloga objavljen 2022., čiji je cilj provedba strateškog programa za istraživanja i inovacije.

4. primjećuje da izmjene u veličini proračuna Zajedničkog poduzeća Clean H2 uvelike ovise o fazi provedbe višegodišnjih programa za istraživanja i inovacije koje ono provodi; konstatira da je 2022. Zajedničko poduzeće Clean H2 započelo s provedbom programa Obzor Europa te stoga proračun za 2022. uključuje proračun za preuzimanje obveza za prve pozive na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa planirane za 2022. te proračun za plaćanja za povezana plaćanja u okviru pretfinanciranja;

5. konstatira da Revizorski sud smatra da su informacije o doprinosu članova na razini programa nedostatne; pozdravlja predanost Zajedničkog poduzeća Clean H2 rješavanju tog pitanja;

6. konstatira da u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća Clean H2 za 2022. postoje znatne razlike u iznosima doprinosa priznatih po kategoriji člana (EU i privatni članovi); primjećuje da je tomu uzrok činjenica da se novčani doprinosi Unije potvrđuju i priznaju pri njihovu plaćanju Zajedničkom poduzeću Clean H2 na početku provedbe projekta, dok se doprinosi u naravi članova priznaju tek nakon potvrde nastalih i prijavljenih troškova provedbe projekta;

7. poziva Zajedničko poduzeće Clean H2 da se pozabavi razlikom između priznatog iznosa novčanih doprinosa s jedne te doprinosa u naravi s druge strane iznošenjem informacija o pravnim obvezama Zajedničkog poduzeća Clean H2 na kraju godine u smislu sklopljenih sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovora;

8. pozdravlja činjenicu da je u pogledu provedbe Sedmog okvirnog programa za istraživanja Zajedničko poduzeće Clean H2 ostvarilo ciljne vrijednosti doprinosa članova;

9. konstatira da je na kraju 2022. Zajedničko poduzeće Clean H2 preuzelo obveze u iznosu od 425,8 milijuna EUR (ili 95 %) maksimalnog operativnog doprinosa EU-a od 450 milijuna EUR za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja; primjećuje da od tog iznosa preuzetih obveza treba isplatiti još oko 3 milijuna eura (ili 0,7 %) tijekom 2023. za zaključenje posljednjeg projekta u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja čija je provedba u tijeku; osim toga konstatira da su na kraju 2022. privatni članovi prijavili doprinose u naravi na razini minimalne ciljne vrijednosti od 450 milijuna eura, koje je Zajedničko poduzeće Clean H2 u potpunosti potvrdilo;

10. primjećuje da je, u pogledu programa Obzor 2020., iznos potvrđenih doprinosa u naravi koje su privatni članovi izdvojili za operativne aktivnosti ostao na niskoj razini od 51,7 milijuna EUR (2021.: 38,6 milijuna EUR) jer Zajedničko poduzeće Clean H2 te doprinose potvrđuje poslije, u trenutku završnih plaćanja za projekte u okviru programa Obzor 2020. i isteka roka za dostavu potvrda o financijskim izvještajima;

11. iz izvješća Revizorskog suda konstatira da su pravne obveze članova na razini njihovih ciljnih vrijednosti doprinosa;

12. napominje da je, kad je riječ o postignućima Zajedničkog poduzeća Clean H2 u okviru programa Obzor 2020., u pogledu potpisanih sporazuma i ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava Zajedničko poduzeće Clean H2 na kraju 2022. u potpunosti preuzelo obveze za maksimalni operativni doprinos Unije u iznosu od 646 milijuna EUR za potpisane sporazume i ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru tog programa; osim toga, primjećuje da je od iznosa preuzetih obveza preostalo otprilike 88,5 milijuna EUR (ili 13,7 %) za isplatu u narednim godinama za projekte i ugovore koji još nisu dovršeni;

13. povrh toga primjećuje da su se privatni članovi pravno obvezali da će osigurati doprinose u naravi za operativne aktivnosti Zajedničkog poduzeća Clean H2 u iznosu od 190,5 milijuna EUR te doprinose u naravi za dodatne aktivnosti u iznosu od 1 039 milijuna EUR, odnosno 340,6 % minimalne ciljne vrijednosti koja iznosi 361 milijun EUR; konstatira da su iznosi tih odobrenih obveza krajem 2022. bili u potpunosti prijavljeni;

14. konstatira da, kad je riječ o aktivnostima u okviru programa Obzor 2020., Zajedničko poduzeće Clean H2 nije primilo nova operativna odobrena sredstva za preuzimanje obveza jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.;

15. prima na znanje, iz izvješća Revizorskog suda, da su se proračunska operativna plaćanja za aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. za 2022. smanjila (81 % za 2022. u odnosu na 88 % za 2021.) jer su se korisnici zbog krize prouzročene bolešću COVID-19 i ratne agresije na Ukrajinu suočili s povećanim troškovima i problemima u pogledu isporuke te da se, kao posljedica toga, trajanje većine projekata u okviru programa Obzor 2020. moralo produljiti, a završna plaćanja odgoditi za 2023. godinu;

16. primjećuje da je, kad je riječ o programu Obzor Europa, Komisija tijekom 2022. uplatila novčane doprinose u iznosu od 80 milijuna EUR, od čega je Zajedničko poduzeće Clean H2 iskoristilo 47 milijuna EUR (ili 59 %) za plaćanja pretfinanciranja povezana s prvim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljenima u okviru programa Obzor Europa;

17. napominje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 objavilo prvi poziv na podnošenje prijedloga za vodik u okviru programa Obzor Europa, ukupne vrijednosti 300 milijuna EUR; primjećuje da je evaluacija poziva na podnošenje prijedloga za 2022. dovela do povlačenja četiriju tema za koje nisu bili podneseni prikladni prijedlozi ([7]); konstatira da je Zajedničko poduzeće Clean H2 prenijelo neiskorišteni proračun za plaćanja u iznosu od 33 milijuna EUR u 2023., i to za plaćanja pretfinanciranja u vezi s novim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava, čije se sklapanje planiralo za početak 2023. godine;

18. iz izvješća Revizorskog suda primjećuje da su krajem 2022. stope izvršenja administrativnog proračuna (glava 2.) bile niske, pri čemu je stopa izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila 62 %, a za odobrena sredstva za plaćanje 51 %; konstatira da je Zajedničko poduzeće Clean H2 objasnilo da je to bila posljedica obustava plaćanja u vezi s održavanjem europskog tjedna vodika, odgođene javne nabave u vezi s obnovom uredske zgrade i zakašnjelog zaključenja važnog okvirnog ugovora za usluge;

Javna nabava i osoblje

19. iz konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu konstatira da je 2022., nastavljajući s praksom Zajedničkog poduzeća Clean H2 tijekom proteklih godina, upravljanje natječajima i ugovorima uključivalo međuinstitucijske postupke javne nabave koje su pokrenuli Komisija ili druga tijela EU-a i višegodišnje okvirne ugovore koji iz toga proizlaze; nadalje, prima na znanje da Zajedničko poduzeće Clean H2 surađuje i s drugim zajedničkim poduzećima u pogledu potreba za javnom nabavom kako bi se administrativni napori sveli na najmanju moguću mjeru;

20. primjećuje da se Zajedničko poduzeće Clean H2 intenzivno koristi modulima eTendering, eNotices i eSubmission te da je započelo postupak integracije alata za upravljanje javnom nabavom (PPMT), koji će biti u funkciji 2023.;

21. konstatira da se tim statutarnog osoblja Zajedničkog poduzeća Clean H2 sastoji od 29 radnih mjesta (27 članova privremenog osoblja i dva člana ugovornog osoblja); osim toga, napominje da osoblje uključuje dva upućena nacionalna stručnjaka;

22. iz konsolidiranog godišnjeg izvješća o radu za 2022. prima na znanje da se digitalno radno mjesto za svakog člana osoblja stalno modernizira: osoblju Zajedničkog poduzeća Clean H2 osiguran je odgovarajući pristup cijelom skupu aplikacija Komisije za upravljanje bespovratnim sredstvima; obnova hardvera provedena je kako je planirano zajedno s potrebnom obnovom dozvole za ključne aplikacije kao što su Slido, Webex, Business Object, Adobe ili mobilna telefonija, čime je svakom članu osoblja omogućena veća fleksibilnost u okviru novog programa rada na daljinu;

23. konstatira da bi, u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske unije, utvrđenima u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ([8]) i smjernicama Zajedničkog poduzeća Clean H2, odbor osoblja trebao imenovati barem jednog člana u odbor za odabir za vanjske postupke zapošljavanja; prima na znanje da je Revizorski sud utvrdio da odbor za odabir za revidirani postupak zapošljavanja nije uključivao člana kojeg je imenovao odbor osoblja te da Zajedničko poduzeće Clean H2 nije moglo osnovati odbor osoblja unatoč tome što je među svojim osobljem objavilo nekoliko poziva na iskazivanje interesa;

Sustavi upravljanja i kontrole

24. napominje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 za rashode Sedmog okvirnog programa za istraživanja provelo *ex post* revizije, dok je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Glavne uprave Komisije za istraživanje i inovacije bila odgovorna za *ex post* revizije rashoda programa Obzor 2020. i Obzor Europa; osim toga, konstatira da Zajedničko poduzeće Clean H2 za konačne rashode Sedmog okvirnog programa za istraživanja nastale 2022. nije provelo *ex post* revizije zbog neznatnih iznosa te da je stoga kao konačne stope pogreške za rashode Sedmog okvirnog programa za istraživanja objavilo reprezentativnu stopu pogreške od 2,0 % i stopu preostale pogreške od 1,1 % koju je ostvarilo na kraju 2021.;

25. konstatira da je za rashode u okviru svojeg programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja) Zajedničko poduzeće Clean H2 prijavilo reprezentativnu stopu pogreške od 2,9 % i stopu preostale pogreške od 0,9 % ([9]); osim toga konstatira da za program Obzor Europa *ex post* revizije nisu provedene jer se prva međuplaćanja očekuju tek 2024. godine;

([7]) U skladu s pojašnjenjem Zajedničkog poduzeća „povlačenje tema" mora se shvatiti kao „neobuhvaćanje tema zbog nedostatka uspješnih prijava/prijedloga".
([8]) SL L 56, 4.3.1968., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.
([9]) Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća Clean H2 za 2022., poglavlje 4.1.1.1.

26. napominje da je Revizorski sud radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća Clean H2 u pogledu operativnih plaćanja proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2022. na razini krajnjih korisnika ([10]); primjećuje da je u jednom slučaju Revizorski sud utvrdio i kvantificirao ozbiljnu pogrešku koja proizlazi iz troškova za osoblje jer je korisnik prijavio sate odrađene tijekom razdoblja godišnjeg odmora i uključio neprihvatljive dodatne troškove plaća u prijavljene troškove, a u drugom je slučaju Revizorski sud utvrdio i kvantificirao ozbiljnu pogrešku koja proizlazi iz prijavljenih troškova za opremu koju korisnik nije upotrijebio tijekom izvještajnog razdoblja te iz nepravilno izračunanih troškova za osoblje;

27. pozdravlja činjenicu da je Zajedničko poduzeće Clean H2 do kraja 2022. osmislilo i primijenilo cjelovit pristup *ex ante* kontrolama koji se temelji na riziku i koji je u skladu sa smjernicama Komisijine Zajedničke službe za reviziju, uzimajući u obzir rizične okolnosti specifične za Zajedničko poduzeće Clean H2; napominje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 u tu svrhu uspjelo utvrditi najrelevantnije kriterije rizika te je na temelju njih osmislilo pristup praćenju koji se temelji na riziku;

28. primjećuje da je takav pristup Zajedničkom poduzeću Clean H2 omogućio da procijeni razinu rizika svakog projekta i korisnika tijekom glavnih faza provedbe projekta, kao što su priprema sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, izmjena tog sporazuma, izvješćivanje i plaćanje; u tom pogledu napominje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 izradilo i interne smjernice o svojem pristupu koji se temelji na riziku te je obučilo i usmjeravalo svoje članove osoblja u vezi s njegovom pravilnom i dosljednom primjenom;

29. pozdravlja činjenicu da je Zajedničko poduzeće Clean H2 osmislilo pristup *ex post* reviziji koji se temelji na riziku kako bi smanjilo svoju stopu pogreške povećanjem „učinka čišćenja” svojih *ex post* revizija;

30. iz izvješća Revizorskog suda prima na znanje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 osmislilo prilagođen pristup utemeljen na riziku kako bi učvrstilo jamstvo koje dobiva *ex ante* kontrolama i *ex post* revizijama; početkom 2022. Zajedničko poduzeće Clean H2 analiziralo je cijeli statistički skup korisnika programa Obzor 2020. i označilo one najrizičnije u svrhu provedbe *ex post* revizija koje se temelje na riziku; konstatira da su najrizičniji korisnici bili svi glavni korisnici za koje je iznos doprinosa Zajedničkog poduzeća Clean H2 premašio milijun eura na razini svih projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima upravlja Zajedničko poduzeće Clean H2, korisnici koji nikad nisu bili obuhvaćeni *ex post* revizijom i korisnici koji su imali profil rizičnosti malih i srednjih poduzeća ili novog korisnika;

31. konstatira da su ostali glavni korisnici pozvani da ispune kratak upitnik za samoprocjenu koji je bio usmjeren na najčešće pogreške otkrivene u prijašnjim *ex post* revizijama, kao što su složenost odabrane opcije troškova za osoblje, znatno podugovaranje, kupnja imovine, unutarnja opskrba, metoda izvješćivanja o troškovima i provedba rezultata prethodnih *ex post* revizija; napominje da je Zajedničko poduzeće Clean H2 na temelju njihovih odgovora utvrdilo glavne korisnike s visokim rizikom za *ex ante* kontrolu te je s njima održalo online financijske seminare, pri čemu je naglasak bio na ključnim značajkama pravilnog prijavljivanja troškova koji sadrže stavke sa znatnim troškovima; nadalje konstatira da su projektni i financijski službenici Zajedničkog poduzeća Clean H2 iskoristili rezultate tih online seminara kako bi poboljšali djelotvornost njegovih *ex ante* kontrola za predstojeće prijave troškova tih glavnih korisnika (faza plaćanja);

32. cijeni činjenicu da je Zajedničko poduzeće Clean H2 osmislilo pristup *ex post* reviziji utemeljen na riziku radi smanjenja svoje stope pogreške usmjerenijim uzorkom kako bi se otkrili korisnici koji su najizloženiji pogreškama i time povećao „učinak čišćenja” *ex post* revizija; smatra da je to važna pozitivna promjena u pristupu *ex post* revizijama jer okvir unutarnje kontrole Komisije za bespovratna sredstva u okviru programa Obzor Europa ne omogućuje utvrđivanje reprezentativnih uzoraka Zajedničkog poduzeća, a time ni izračun specifičnih reprezentativnih stopa pogreške i stopa preostale pogreške za zajednička poduzeća;

33. konstatira da je Revizorski sud utvrdio da zajednička poduzeća koja primjenjuju razrađen pristup *ex post* revizijama koji se temelji na riziku imaju stopu preostale pogreške koja je ispod prosjeka zajedničkih poduzeća koja nisu primijenila takav pristup, i to zbog sustavnog utvrđivanja najrizičnijih korisnika i obavljanja revizija nad njima;

([10]) Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za prijavljivanje mjerljivih pogrešaka iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

34. napominje da su „opažanja” u godišnjim izvješćima za Zajedničko poduzeće Clean H2 zapravo „preporuke Revizorskog suda bez vremenskih rokova”; napominje da Revizorski sud svake godine poprati ta opažanja procjenom njihova statusa kao „otvorenih” ili „zatvorenih”;

35. konstatira da su za Zajedničko poduzeće Clean H2 zaključena sva opažanja iz prijašnjih godina zbog korektivnih mjera koje je Zajedničko poduzeće Clean H2 poduzelo tijekom 2022. godine.